Становище на АПБ по конституционно дело 10/2023 г.

Уважаеми конституционни съдии,

В отговор на покана да представи становище по предмета на к.д. № 10/2023 г., отправена на 27.06.2023 г. от Председателя на КС, АПБ предлага на Вашето внимание следните съображения и изводи в помощ на обсъжданията при решаване на делото:

1. Относно конституционосъобразността на чл. 213, ал. 4-6 от НПК и твърдяното противоречие с чл. 4, ал. 1, чл. 6, ал. 2, чл. 119, ал. 1, чл. 121, ал. 1 и чл. 127, т. 3 от Конституцията

Въвеждането на съдебен контрол върху обосноваността и законосъобразността на отказите на прокурора за образуване на досъдебно производство като допълнителна гаранция след изчерпване на вътрешноинституционалния контрол в рамките на прокуратурата не представлява нарушение на конституционни разпоредби.

Първо, такъв контрол не е годен да засегне вътрешното убеждение на прокурора и не представлява навлизане във или изземване на обвинителни функции, тъй като задължителните указания на съда по смисъла на чл. 213, ал. 6 НПК се отнасят до прилагането на закона[1]. Съдът не може да задължи прокурора да образува досъдебно производство, нито да го обвърже с квалификация на извършеното, като такива правомощия не са му и дадени със закона. Липсва разумно очакване просветеният български съд, гарантиращ върховенството на закона, да разпознае нормата като позволение да диктува на автономното държавно обвинение кого и за какво да преследва наказателно, нито е разумно да се очаква българските прокурори да възприемат нормата като задължаваща ги да се подчиняват на такъв диктат.

Второ, ограничаването на съдебния контрол с оглед тежестта на престъплението не създава неравнопоставеност на гражданите – вкл. на пострадалите – пред закона. Към момента тежки по смисъла на чл. 93, т. 7 НК са близо половината криминализирани деяния[2], а голяма част от нетежките престъпления нямат пострадал. Избраният от законодателя критерий – тежестта на престъплението и правните ценности, засегнати с изброените в допълнение конкретни състави (обект на защита) – по принцип е подходящ и легитимен да обоснове допълнителни съдебни гаранции, вкл. че отказът на прокурора да образува досъдебно производство е законосъобразен и обоснован. Статистически, престъпленията от обхвата на нормата формират съществен дял от престъпността.

Съвсем отделен е въпросът, че критерият е приложен нелогично и нерационално, т.е. законодателно некомпетентно – при отказ прокурорът твърди отсъствие на всякакво престъпление от общ характер, а не на престъпление от конкретен вид или тежест. Освен когато този вид или тежест се подразбират с висока степен на вероятност от обстоятелствата по случая, ограничението по чл. 213, ал. 4 НПК ще изгради практика съдилищата да отказват произнасяне поради недопустимост на жалбата, тъй като ще липсват данни обжалваният отказ да се отнася до престъпление от кръга, очертан в чл.213, ал. 4 НПК. По-уместното решение би било съдебният контрол да не е ограничен изобщо. И в двата случая съдилищата няма да бъдат пощадени от заложеното в механизма по чл. 213, ал. 4-6, НПК допълнително натоварване, което произтича повече от динамиката на сезирането, отколкото от естеството на правосъдния отговор.

Доколкото познаваме дейността на ПРБ и наказателните съдилища, очакването е отказите, по които все пак се стигне до съдебно произнасяне по същество, да бъдат в огромното си мнозинство потвърдени.

Въведеният механизъм всъщност допълнително ще стабилизира преминалите през този контрол откази, особено предвид обстоятелството, че те вече ще са преминали и през вътрешноинституционалния контрол в прокуратурата.

2. Относно конституционосъобразността на чл. 247б, ал. 2 и чл. 250, ал. 1, т. 2, НПК и твърдяното противоречие с чл. 121, ал. 1 и 2 от Конституцията

Предоставянето на правна възможност на съда да прекрати наказателното производство в разпоредително заседание, когато прецени, че деянието, описано в обвинителния акт или в тъжбата, не съставлява престъпление, не противоречи на конституционното изискване за равенство и състезателност на страните в съдебния процес и за осигуряване на установяването на обективната истина, нито накърнява обвинителната власт на прокурора.

Отново, отделен е въпросът как съдът, спазвайки действащите за неговата дейност стандарти, ще извърши и обоснове тази преценка, която ще е възможна на този етап от процеса само в отделни случаи, в които обвинението е явно несъстоятелно. Като се вземе предвид традиционно ниският дял на оправдателни присъди спрямо броя на внесените прокурорски актове в съда (2.8% за 2022 г.; 2.6% за 2021 г.; 2% за 2020 г.[3]), едва ли е оправдано да се очаква, че възстановеното правомощие на съда в разпоредително заседание да прекратява наказателното производство поради явна несъставомерност на инкриминираното деяние ще предизвика някаква видима промяна в дейността на наказателната система.

3. Относно конституционносъобразността на чл. 411а – чл. 411и НПК (Глава 31а „Особени правила за разглеждане на престъпления от общ характер, извършени от главния прокурор или от негов заместник“) и твърдяно противоречие с чл. 4, ал. 1, чл. 6, ал. 2, чл. 8, чл. 117, ал. 2, чл. 121, ал. 1 и чл. 127, т. 3 от Конституцията и конституционността на чл. 30, ал. 5, т. 21 и т. 22 и ал. 7, чл. 112, ал. 6, чл. 147, ал. 7, чл. 173а, чл. 230, ал. 1, изр. трето и чл. 230а ЗСВ и твърдяното противоречие с чл. 4, ал. 1, чл. 117, ал. 2, чл. 121, ал. 1 и чл. 127, т. 3 от Конституцията

Двете групи разпоредби принадлежат към общ законодателен замисъл за изграждане на механизъм за разследване на главния прокурор и неговите заместници, като институционалната част включва и разпоредбите на ЗСВ, а процесуалната - разпоредбите на НПК. Връзката между двете групи предполага по-скоро да бъдат обсъждани заедно. Целият пакет разкрива сериозни противоречия с конституционни разпоредби.

Първо, настоящата институционална конструкция на механизма за разследване на главния прокурор не преодолява, а възпроизвежда слабостите, заради които предходният механизъм бе обявен за противоконституционен с РКС № 7/2021 г. Накратко, фигурата на прокурора по разследването на главния прокурор/негов заместник все така разкрива признаците на „държавен орган с извънреден характер“[4]. Това е „нов орган, който не е предвиден в Конституцията“, не е вграден „в единна организация и единен правен ред с другите прокурори“ „нито по отношение на неговия статус, на условията и реда за неговото назначаване, освобождаване и осъществяване на неговата отговорност, нито по отношение на възложените му функции и реда на извършваната от него дейност“. Този орган „не е част от конституционно определената единна, пирамидално и йерархично изградена структура на прокуратурата“, не съответства на никой съд[5], „не е подчинен на главния прокурор или на друг административен ръководител“, неговите действия и актове не подлежат на вътрешноинституционалния контрол, „неговата дейност е изключена от обхвата на надзора за законност и методическото ръководство, осъществявани от главния прокурор, и законодателят му е възложил самостоятелни функции, които само той е овластен да осъществява, извеждайки го като едноличен и самостоятелен орган, без това отклонение да има своето конституционно основание“[6].

Мандатните и материалните ограничения на компетентността на прокурора по разследване на главния прокурор, вкл. фиксацията на компетентността върху личността на разследваните лица, а не върху дейността, предмет на разследване и обвинение, съществено се отличават от присъщите за прокурор по чл. 127, КРБ и придават извънредност на този орган.

Въвеждането на фигурата на прокурор, контролиращ действията на прокурора по разследване на главния прокурор, отново извън системата на прокуратурата и нейните контролни механизми, подчертава законодателния замисъл за институционализиране на разследването срещу главния прокурор/негов заместник като извънредна процедура с участие на извънредни органи, лишена от основни гаранции за независимост.

Второ, липсва промяна и по отношение на извода, че „прокурорът по разследването срещу главния прокурор или негов заместник не разполага със самостоятелен следствен апарат, който да осигури независимостта на разследването.“[7] Според чл. 411в, НПК разследващите органи по дела за престъпления, извършени от главния прокурор/негов заместник, се определят пряко и еднолично от министъра на правосъдието/финансите измежду разследващи органи в изпълнителната власт. Това означава пряк и пълен персонален контрол на тази власт върху разследването срещу конкретно лице, без да са налице дори формално законоустановени изисквания към тези разследващи органи, критерии за техния подбор, изискване за съгласуване с прокурора по разследване на главния прокурор и пр. Това законово решение застрашава всички разследвания срещу главния прокурор/негов заместник със съмнения за политическо влияние, докато според КС такъв тип обществено чувствителни разследвания срещу високопоставени длъжностни лица предполагат завишен стандарт на гаранции за независимост[8]. Вместо това екипът разследващи по дела срещу главния прокурор/негов заместник не отговаря дори на гранциите, които имат разследванията срещу магистрати, които според чл. 194, ал. 1, т. 2, НПК се извършват от следовател.

Законодателните разбирания, според които съдии функционират временно като прокурори само по конкретни производства с конкретен обвиняем (чл. 112, ал. 6, чл. 173а, и свързаните чл. 30, ал. 5, т. 21 и 22 и ал. 7, чл. 173а ЗСВ), при това без да отговарят на никакво минимално законово изискване за някакъв прокурорски опит, представляват твърде тревожно явление в съвременното ни нормотворчество, издаващо удивително неразбиране на конституционния принцип за независимост и безпристрастност и на съда, и на прокурора при упражняване на обвинителната функция.

Пак в тази посока е овластяването на председателя на НК на ВКС (съдия) да администрира съобщенията за извършено от главния прокурор/негов заместник престъпление (чл. 411а, ал. 1 и 2, НПК). Единствено обстоятелството, че съобщенията, които се отнасят персонално до главен прокурор или негов заместник, могат само на това основание да бъдат насочени към компетентен съд, внася колебания в извода за противоконституционност на текста. Ако на председателя на НК на ВКС се наложи да преценява и въпроса срещу кого е подаден сигналът, както и когато преценката обхваща и трети лица, тази преценка ще се доближи опасно или направо ще навлезе в обвинителната функция. Законът следва да създава гаранции, че това няма да стане, а не да разчита на високата правна култура, професионална етика и личен интегритет, които председателите на НК на ВКС имат през последните години.

Трето, трябва специално да се подчертае, че независимостта е невъзможна без квалификация и опит. Представата на законодателя, че всеки съдия от окръжен съд с ранг на съдия във ВКС и 7-годишен съдийски стаж (минимални изисквания по чл. 112, ал. 6, ЗСВ) е в състояние сам компетентно и ефективно да води разследването за всякакви по вид и брой престъпления и независимо от фактическата и правната сложност на делото, когато сред обвиняемите е главен прокурор или негов заместник, без да се нуждае от специални прокурорски знания и опит, е наивна и несъответна на конституционния принцип за независимост на съдебната власт. Неопитният като прокурор магистрат, изваден от системата на прокуратурата и лишен от въздържащата и подкрепяща роля на механизмите ѝ да осигурява спазване на законността (чл. 127, КРБ), контролиран единствено от аналогичен нему извънреден орган и снабден с политически контролирани разследващи, също необвързани със законови изисквания за квалификация, опит и интегритет, е най-сигурната рецепта за провал на разумната и легитимна по принцип идея за осигуряване на ефективно разследване и наказателно преследване на главния прокурор при извършено от него престъпление.

По-нататък, редица елементи на уредбата се намират в противоречие с принципа за равенство пред закона по признака обществено положение (чл. 6, КРБ).

Отсъствието на изискване за достатъчно данни за извършено престъпление като необходимо условие за образуване на досъдебно производство редом със законния повод (чл. 411а НПК) представлява необяснимо и необяснено в мотивите към ЗИДНПК отклонение от общото правило на чл. 207, ал. 1 НПК. Това поставя главния прокурор и неговите заместници, както и всички граждани, обвинени заедно с тях като техни съучастници, в по-неблагоприятно правно положение в сравнение с всички останали граждани, длъжностни лица и органи на власт – срещу главния прокурор и неговите заместници, както и срещу неговия/техните съучастници законно наказателно преследване е възможно само на основата на неподкрепенни с данни твърдения.

Кариерното израстване в съдебната власт е подчинено на състезателно начало и удовлетворяване на количествени и качествени изисквания за преминаване към по-горно ниво, установени и в атестационна процедура. Тези принципи са пренебрегнати по отношение на прокурора, разследващ главния прокурор, който се назначава във ВКП, без да е преминал през конкурс и без дори да е обвързан от законово изискване да отговаря на условията за заемане на длъжност на това ниво на прокуратурата. Налице, следователно, е нововъведена със закон привилегия за прокурора, разследващ главния прокурор, по признака обществено положение, изразяваща се в предоставяне на скоростна писта за кариерен скок, различна от предвидения механизъм за растеж на всички останали магистрати с всички неблагоприятни последици за доверието в този колега и в неговата безпристрастност и безкористност.

Развиването на каквато и да е наказателна процедура пред извънредни органи, чиято независимост, безпристрастност и подчиненост единствено на върховенството на правото не са гарантирани, обуславя и нарушения на правото на справедлив процес като елемент от комплексното право на защита по чл. 56, КРБ.

Описаните законодателни решения дават основание за извод, че механизмът за разследване на главния прокурор (и неговите заместници) не представлява гаранция за законосъобразно функциониране на този конституционен орган, а за лесното му дестабилизиране и поставяне в зависимост чрез (заплаха с) наказателно преследване на основата на всякакви информационно необезпечени твърдения, даващо основание за (временното му) отстраняване от длъжност. Този механизъм създава преки рискове от пряко влияние върху работата на прокуратурата чрез пряко влияние върху главния прокурор (и неговия екип), подчинено на съображения и интереси, не непременно съгласувани със законите на страната и легитимни обществени интереси. Оттук, механизмът позволява такова влияние, в резултат на което прокуратурата като институция на съдебната власт може да бъде използвана не в защита на правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата, каквото е изискването на чл. 117, ал. 1, КРБ, а за някакви други цели. Това е нетърпимо от гледище както на българската Конституция, така и на професионалното достойнство на българските прокурори.

В този смисъл механизмът като цяло, а не просто негови отделни елементи, нарушава конституционните приниципи за върховенство на правото (чл. 4, ал. 1, КРБ), разделение на властите (чл. 8, КРБ), правозащитна роля и независимост на съдебната власт, орган на която е главният прокурор (чл. 117, ал.1 и 2, КРБ).

В заключение, не се открива противоконституционност в разпоредбите на чл. 230, ал. 1, изр. трето и чл.230а, ЗСВ, които уреждат процедурни правила за внасяне пред прокурорската колегия на ВСС и разглеждане на предложение за временно отстраняване от длъжност на главния прокурор, съответно негов заместник, когато някой от тях е привлечен като обвиняем, до приключване на наказателното производство. Уредбата е специална спрямо общия режим по чл. 230, ЗСВ, чиято конституционносъобразност не подлежи на съмнение. Разликите, свързани главно с развиване на процедурата по чл. 230а, ЗСВ пред пленума на ВСС, а не пред прокурорската колегия, са оправдани с оглед общественото положение и длъжностно качество на обвиняемия и не създават напрежение с конституционни разпоредби.

4. Относно конституционносъобразността на § 41, ал. 1 и 2 от ПЗРЗИДНПК и твърдяно противоречие с чл. 4, ал. 1, чл. 8 и чл. 117, ал. 2 от Конституцията

Оспорваните разпоредби – според които в срок до 3 месеца от влизане в сила на закона Народното събрание и органите на съдебната власт започват процедура за „нов избор“ на членове на ВСС (ал. 1), а „започналите процедури“ се приключват по „новия ред“ (ал. 2) – са неясни до степен да не може да се достигне до техния нормативен смисъл чрез тълкуване, особено при отсъствието и на задължителните законодателни мотиви в ЗИДНПК, с който са предложени. Смисловата непроницаемост и вътрешна противоречивост на § 41, ал. 1 и 2 от ПЗР на ЗИДНПК прави разпоредбите уязвими на упрек за противоречие с принципа за върховенство на закона[9].

По-конкретно възниква въпросът дали те имат за последица:

1. отмяната на проведения през 2022 г. избор на членове на ВСС от професионалната квота, който е завършил и потвърден в оспорената си част от ВКС и ВАС. В тази посока вероятно е присъствието на фразата „нов избор“ в ал. 1 и изричното указание, че адресати на правилото са както Народното събрание, така и органите на съдебната власт; или

2. запазване на избраните от съдебната власт членове и конституиране на членовете от „парламентарната“ квота по „новия ред“. В този смисъл цялата процедура по формиране на новия състав на ВСС е една и е „започнала“ по смисъла на ал. 2 с избора на професионалната квота, като следва да „приключи“ с избор на членовете на ВСС от квотата на Народното събрание. Проблемът е, че „нов ред“ няма, процедурите за избор на ВСС са две - според органите, които избират членовете от съответната квота - а не една, а висяща процедура за избор пред парламента няма. Впрочем, последното обстоятелство само по себе си е тежко нарушение на конституционните разпоредби, въвеждащи задължения за Народното събрание да участва в конституирането на органи на съдебната власт, и обвързани с тях разпоредби за разделение на властите, върховенство на правото, мандатност на избираеми конституционни органи и др.

Правилата, по който изборът на професионалната квота е проведен, и институционалните особености на органа, чийто състав частично учредява, не са променени. Ако разпоредбите следва да се тълкуват в първия посочен по-горе смисъл, то те представляват злоупотреба със законодателни правомощия – с тях Народното събрание едностранно обезсилва резултатите от законосъобразно и легитимно изпълнени суверенни правомощия на съдебната власт, като я заставя да ги упражни повторно по същия нормативен режим без мотивирана яснота кое юридическо основание налага повтарянето[10]. Това представлява грубо и пряко нарушение на независимостта на съдебната власт от страна на законодателната, нарушение на принципа за разделение на властите и на принципа за върховенството на правото[11]. Всеки от тях между другото изисква спазване и зачитане на резултатите (избор, актове и пр.) от законосъобразно упражнена конституционна компетентност[12]. От историята е известно, че своеволната отмяна на валидно проведени избори е несъмнен признак на възхода на всяка диктатура.

Изводите не се променят и с оглед гласувания на 21.07.2023 г. ЗИДЗСВ № 49-354-01-75/07.07.2023 г., с който впрочем, Народното събрание следва същия подход. С § 2 от ЗИДЗСВ обсъжданият § 41, ал. 1 и 2 от ПЗР ЗИДНПК се отменя и с § 3 заменя с нова норма, според чиято ал. 1 „всички висящи и неприключили с акт за встъпване процедури по избор на членове на ВСС се прекратяват“. Оставяме настрана обстоятелството, че актът за встъпване не е част от процедурата по избор, а от фактическия състав по заемане на индивидуалната длъжност от конкретно лице, част от който е изборът на това лице като материален резултат от процедурата по избор.

Спешно положеното законодателно усилие, което вече недвусмислено сочи замисъл за отмяна на проведения избор, е всъщност единствено предназначено изкуствено да предотврати произнасянето на КС по конституционносъобразността на нормата на § 41 ПЗР на ЗИДНПК, като формално я отмени, но всъщност осигури действието ѝ извън контрола на КС, приемайки я отново с изменение в друг закон – разчита се, че „новата“ разпоредба няма да бъде оспорена поради липса на активно легитимиран субект със съответна политическа и професионална воля да отстоява нарушените с нея конституционни ценности, а КС може да бъде подведен да избегне произнасяне по същество на формално основание. Мотивите от 6 изречения (159 думи) към проекта[13] – създаващи впечатление за имитация на мотивиране на закона, особено при отсъствие на оценка на въздействието и на §41 ЗИДНК, и на §2-3 ЗИДЗСВ[14] - изглежда обосновават отмяната с официална законодателна теза, че правилата, по които изборът е проведен, създадени от самия законодател и действащи и в момента, били неясни (?!), както и с позоваване на политически изявления на политически субекти, изразяващи намерения за неконкретна бъдеща промяна на структурата на ВСС, до евентуалното настъпване на която според законодателя няма пречка съдебната власт да стои без легитимно действащ ВСС, а опитите ѝ да избере своите членове в него ще зависят от лавина отмени с ПЗР към различни закони. Наставническите пожелания относно качеството на дебата и обстановката, в която изборът се провежда, не са част от законовите изисквания за изборната процедура, дори и при озадачаващото внушение от вносителите на проекта, че проведените от съдебната власт избори повече от година по-рано не са протекли при „съдържателен дебат и спокойна обстановка“.

В заключение, формалната промяна в редакцията на нормата не изменя съдържанието ѝ в онази ѝ част, в която тя е оспорена, поради което независимо от нейното „преприемане с редакция“, за КС не отпада задължението да се произнесе по същество дали е конституционносъобразно със закон да се обесилва избор, който е валидно проведен от компетентните съдебни органи и е преминал през съдебен контрол.

Председател на УС на АПБ:

Владимир Николов

[1] РКС № 7/2021 г. по к.д.№ 4/2021 г.: „съдебен орган остава независим и тогава, когато му се дават указания, които той трябва да изпълни, но те трябва да се отнасят само до прилагането на закона – материален и процесуален. Само в този случай, макар и задължителни, те не могат да накърнят неговата независимост.“ Вж. още Чинова, Маргарита. Досъдебното производство. С:Сиела, 2013 г., стр. 94 и сл.

[2] Пушкарова, И., Илкова, Р. Оценка на наказателната политика на българската държава 1990-2022 г. С:РискМонитор, 2022 г., ISBN 978-954-2914-57-0, с. 35.

[3] Доклад за прилагането на закона и за дейността на прокуратурата и на разследващите органи, 2022 г., с. 54.

[4] РКС № 7/2021 г. по к.д.№ 4/2021 г.

[5]„В Конституцията е предвидена пирамидална структура на съдилищата, към която е приравнена тази на прокуратурата“ (РКС № № 3/2015 г. по к.д. № 13/2014 г.), като „структурата на съдилищата е определяща за структурата на прокуратурата“ (РКС № 2/2017 г. по к.д. № 13/2016 г.). Делата за престъпления от общ характер са подсъдни като първа инстанция на Софийския градски съд (чл. 411ж, НПК), а прокурорът по разследване на главния прокурор заема длъжност във ВКП. В допълнение, прокурорите във ВКП нямат компетентност да разследват.

[6] РКС № 7/2021 г. по к.д.№ 4/2021 г.

[7] РКС № 7/2021 г. по к.д. № 4/2021 г. В решението се отбелязва още, че „упражняването на дейността на магистратите изисква и фактическа независимост (безпристрастност)“, което „е винаги конкретна, свързана е с реален процес и се поставя под въпрос винаги, когато иначе необвързан йерархично и институционално орган, с действиятаси на практика проявява пристрастност в полза на определени заинтересувани от процеса лица“. „Тази независимост намира израз в изискването за безпристрастност на съдебните органи“, като гаранцията за нейното реализиране в наказателното производство се съдържа в чл. 47 и чл. 53, НПК по отношение на прокурора, съответно на разследващите органи.

[8] РКС № 7/2021 г. по к.д.№ 4/2021 г.: „Фактическата независимост придобива особена значимост в случаите, когато са налице данни за предположение, че представител на съдебната власт“, какъвто е главният прокурор и неговите заместници, „са съпричастни към деяние, което следва да бъде разследвано“, като „липсата на безпристрастност на прокурор или разследващ орган би могла по непоправим начин да се отрази както на започването на наказателно производство, така и на разследването по него“.

[9] РКС № 4/20.04.2021 г. по к.д.№1/2021 г.

[10] РКС № 4/2023 г. по к.д. № 3/2021 г.: „Постоянна е практиката на Конституционния съд, че принципът на правовата държава (чл. 4, ал. 1 от Конституцията) обвързва всички органи на държавата, включително и Народното събрание в неговата дейност да остане в конституционно зададените рамки на възложената му държавна власт и в частност при упражняване на законодателната власт.“ Този принцип се проявява като изискване към действащите закони – по отношение на тяхното съдържание, приемане и пр.

[11] РКС № 10/2009 г. по к.д. №12/2009 г.: „всяко законодателно разрешение както от гледна точка на процедурата по неговото приемане, така и на неговото съдържание не бива да влиза в противоречие с принципите и отделните разпоредби на Конституцията“. „Осъществявана в рамките на Конституцията законодателна власт легитимира приеманите от нея закони и утвърждава разбирането, че принципът на правовата държава не се свежда до изискването законът да бъде спазван, но и че приетите от Народното събрание закони трябва да отговарят на началата на демократичното управление“.

[12] РКС № 9/21.07.2022 г. по к.д. №5/2022 г.

[13] Текст на целите мотиви към ЗИДЗСВ № 49-354-01-75/07.07.2023 г., възпроизведени с оригиналната граматика: „Освобождаването на главния прокурор на Република България от Висшия съдебен съвет, след което последва откриване на процедура за избор на нов главен прокурор, както и допуснатото за разглеждане дело в Конституционния съд предизвикаха сериозно обществено напрежение. Очакванията на обществото са за реални и конкретни действия за законодателни решения в посока на съдебната реформа. Политическите партии се обявиха за промени в Конституцията, като се обединиха, че част от тях ще са промяна в модела на функциониране на Висшия съдебен съвет и обособяването на два отделни съвета – съдийски и прокурорски. Мандатът на настоящия състав на Висшия съдебен съвет е изтекъл и новата процедура следва да стартира при ясни правила, съдържателен дебат и спокойна обстановка. Включително и министърът на правосъдието изрази позиция, че избирането на нов Висш съдебене съвет е свързано с приемане на промени в Конституцията и други закони. Има огромни очаквания и изисквания от страна на българските граждани за възстановяване на доверието в съдебната система, които следва да бъдат оправдани“.

[14] РКС №1/ 2020 г. по к.д. №17/2018 г. „Неизпълнението на задълженията за предварителна оценка на въздействието и за обществени консултации е пречка за обсъждането – чл. 28, ал. 4 ЗНА, следователно и за приемането на проекта на акта от компетентния орган, включително от парламента. Липсата [на предварителна оценка]е достатъчна за обявяването им за противоконституционни като несъответни на чл. 4, ал. 1, изр. 1 и изр. 2, предл. 2 от Конституцията.

28 Юли 2023